

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/239426,Pawel-Tomasik-Wojciech-Ziembinski-Zachowac-pamiec.html>
21.03.2026, 19:08

Paweł Tomasik: Wojciech Ziemiński. Zachować pamięć

Jedna z najważniejszych postaci opozycji niepodległościowej w PRL. Uważał, że wierność tradycji i historia odgrywają w życiu narodu fundamentalną rolę, a jej znajomość ma decydujące znaczenie dla przetrwania narodu w realiach PRL, a w dalszej perspektywie – dla odzyskania niepodległości.

[KOR Niepodległość](#) [ROPCiO](#) [Solidarność](#) [Stan wojenny](#)

22.03

Wojciech Ziemiński (pierwszy od lewej) na czele Marszu Szlakiem Pierwszej Kompanii Kadrowej, obok niego od lewej: Józef Teliga (komendant marszu), Piotr Maria Boroń, Włodzimierz Sackiewicz-Steckiewicz. Kraków, 6 VIII 1981 r. (fot. z zasobu IPN)

Konsekwentnie, w różnych formach, działał na rzecz zachowania pamięci przede wszystkim o wydarzeniach i postaciach przemilczanych lub zakłamanych w okresie PRL, związanych z walką o niepodległość i martyrologią narodu. Kluczową rolę w jego światopoglądzie odgrywała idea niepodległości. Był admiratorem postaci Józefa Piłsudskiego i jego obozu politycznego.

Życie i działalność

Wojciech Ziemiński urodził się 22 marca 1925 r. w Gniewie. Podczas okupacji niemieckiej działał w konspiracyjnych organizacjach „Pobudka” i „Walka”. W 1942 r. został aresztowany i wywieziony do obozu w Karlsruhe, a następnie na roboty przymusowe do Nadrenii. Po zakończeniu wojny służył w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie.

W 1947 r. powrócił do kraju. Studiował prawo na uniwersytetach w Toruniu i Warszawie (1948–1951). Pracował jako redaktor techniczny, grafik i dziennikarz w Spółdzielni Wydawniczej

Czytelnik (1950–1953), skąd usunięto go za odmowę uczczenia śmierci Józefa Stalina. Następnie był redaktorem w Wydawnictwie Prawniczym, czasopiśmie „Nasza Ojczyzna”, a także członkiem redakcji miesięcznika „Lekkoatletyka”.

Po Październiku 1956 r. uczestniczył w spotkaniach Klubu Inteligencji Katolickiej i Klubu Krzywego Koła, a po jego rozwiązaniu (1962) organizował spotkania dyskusyjne we własnym mieszkaniu. W 1965 r. z powodów politycznych aresztowano go na 4 miesiące.

Uczestniczył w protestach przeciwko zmianom w konstytucji PRL (sygnatariusz Listu 59 i współautor Listu 14). Był współzałożycielem i członkiem Komitetu Obrony Robotników oraz Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela, członkiem redakcji niezależnego czasopisma „Opinia”, inicjatorem i organizatorem Komitetu Porozumienia na rzecz Samostanowienia Narodu, redaktorem niezależnego pisma „Rzeczpospolita”, współpracownikiem KKP NSZZ „Solidarność”, działaczem Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania, jednym z inicjatorów powołania we wrześniu 1981 r. Klubów Służby Niepodległości.

Po wprowadzeniu stanu wojennego ukrywał się, został aresztowany w kwietniu 1982 r. Zwolniono go po 7 miesiącach ze względu na stan zdrowia. Był założycielem i przywódcą ugrupowania Kongres Solidarności Narodu (1983), przekształconego w 1989 r. w Stronnictwo Wierności Rzeczpospolitej – KSN, redaktorem pism podziemnych „Solidarność Narodu” i „Polska Jutra”, zdecydowanym przeciwnikiem porozumień Okrągłego Stołu. W latach 1995–1997 należał do Ruchu Odbudowy Polski. Zmarł 13 stycznia 2001 r. w Warszawie.

Proces piski o traktat ryski

Jego biografia polityczna dostarcza wielu przykładów działań na rzecz pamięci narodowej, w związku z którymi bywał też represjonowany. Miał bardzo dobry kontakt z młodzieżą, której starał się przekazać wiedzę historyczną nieobecną w edukacji szkolnej.

4 maja 1971 r., po prelekcji na obozie harcerskim na terenie leśnictwa Pranie, w trakcie której dowodził, że w sprawie wschodnich granic Polski nadal obowiązuje traktat ryski, został skazany przez Sąd Powiatowy w Piszcu na rok więzienia w zawieszeniu („proces piski o traktat ryski”).

Od lat 60. Ziemiński odgrywał istotną rolę w środowiskach kombatanckich. Na początku lat siedemdziesiątych został sekretarzem Senioratu Wojska Polskiego – nieformalnej rady najstarszych rangą oficerów II Rzeczypospolitej. Dzięki niemu do Częstochowy na Jasnogórskie Apele Obrońców Honoru i Ojczyzny przybywali legendarni generałowie wolnej Polski, jak Roman Abraham czy Mieczysław Boruta-Spiechowicz.

W latach 70. Ziemiński był inicjatorem obchodów rocznic niepodległościowych, wmurowywania w kościołach tablic pamiątkowych, organizował msze św. w intencji Józefa Piłsudskiego, Edwarda Śmigłego-Rydza i przywódców Polskiego Państwa Podziemnego.

Od manifestacji patriotycznych do pomników

Był też jednym z głównych organizatorów manifestacji patriotycznych w Warszawie, upamiętniających najważniejsze rocznice z najnowszej historii Polski. Po raz pierwszy taką manifestację zorganizowano w sześćdziesiątą rocznicę odzyskania niepodległości – 11 listopada 1978 r. Przed Sierpniem 1980 r. jeszcze kilkakrotnie w stolicy organizowano podobne uroczystości: w przeddzień rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego 31 lipca 1979 r.,

1 września oraz 11 listopada 1979 r. Ta ostatnia manifestacja zgromadziła blisko pięć tysięcy osób. W związku z tym wydarzeniem Ziemiński został skazany na półtora miesiąca aresztu.

Po raz kolejny został aresztowany 12 listopada 1980 r. w związku z zorganizowaną dzień wcześniej manifestacją patriotyczną. Prokuratura Rejonowa dla Dzielnicy Warszawa Śródmieście postawiła mu zarzuty z art. 270 i 273 kodeksu karnego (o publicznym lżeniu, wyszydzaniu i poniżaniu PRL, jej ustroju i naczelnych organów za pomocą druku lub innego środka masowej informacji) oraz z art. 276 (o przynależność do związku mającego na celu przestępstwo). Odzyskał wolność 13 marca 1981 r., a 11 listopada ponownie stanął na czele manifestacji patriotycznej.

[Czytaj artykuł Pawła Tomasika *Wojciech Ziemiński. Zachować pamięć* na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Niepodległość, ROPCiO, Solidarność, stan wojenny

Artykuł